

Şeriat ve anayasa

Müslümanların Kuran'ı Kerim'e dayanan itikatlarına göre, yaşadıkları ülkede geçerli olan yasaya uymaları çok doğaldır.

Bunun için özellikle aşağıdaki noktalar ön plana çıkarılmaktadır:

- Din özgürlüğü, başka bir dine geçişe ve hiç bir dine mensup olmamaya izin vermektedir. Dini konularda Kuran'ı Kerim şiddetin her türlüünü ve zorlamaları yasaklar. Dinden çıkma (irtidat) halinde ölüm cezası, Kuran'ı Kerimde öngörülen din özgürlüğüne aykırıdır.
- Erkek ve kadın eşittir. Kadınların ve çocukların dövülmesine karşı gelinmektedir. Aynı zamanda kadınların ve kızların sünnet edilmesine karşı gelinmektedir.
- Şeriat'a göre müslümanların yaşadıkları yerdeki yasalara uymaları zorunludur. Bu durum Alman evlilik, miras ve muhakeme yasasını da ihtiva etmektedir.
- Temelinde din ve devlet ayırımı bulunan ve din dersi gibi sahalarda işbirliği yapan Federal Almanya'nın demokratik sistemi tasvip edilmektedir.
- İnsan haklarına karşı yapılan riayetsizlik her yerde ve her ne şekilde olursa olsun reddedilmektedir.

Frankfurt a. M. 27 Eylül 2006

Alman İslam Forum'un yönetici çalışma grubu adına:

Bekir Alboğa, Türkisch-Islamische Union der Anstalt für Religion (DITIB), Köln
Dr. Yaşar Bilgin, Rat der Türkeistämmigen Staatsbürger in Deutschland, Gießen
Ozan Ceyhun, MdEP a. D., Brüssel
Dr. Jürgen Micksch, Groeben-Stiftung und Interkultureller Rat in Deutschland, Darmstadt

Alman İslam Forumu 8 Kasım 2005 ve 27 Nisan 2006 tarihinde şeriat konusu ile ilgilenmiştir. Birlikte çalışan müslüman gruplarında bu konu ile ilgili bir bilgilendirme broşürü hazırlamalarını rica etmiştir. Bunun için de bir çalışma grubu kurulmuştur. Bu bilgilendirme broşüründe emeği geçen

Sayın Dr. Korkut Buğday'a, Innenministerium des Landes Nordrhein-Westfalen, Düsseldorf,
sayın Dr. Nadeem Elyas'a, Interkultureller Rat in Deutschland, Eschweiler,
sayın Dr. Albrecht Fuess'a, Universität Erfurt,
sayın Erol Pürlü'ye, Verband der Islamischen Kulturzentren e.V., Köln
sayın Riem Spielhaus'a, Muslimische Akademie in Deutschland, Berlin
sayın Dr. Silvia Tellenbach'a, Max-Planck-Institut für ausländisches und internationales Strafrecht, Freiburg
sayın Dr. Bülent Uçar'a, Ministerium für Schule und Weiterbildung des Landes Nordrhein-Westfalen, Düsseldorf
sayın Abdullah Uwe Wagishauser'e, Ahmadiyya-Muslim-Jamaat e.V., Frankfurt/M.

çok teşekkür ederiz.

Yayımlar:

- Dr. Jürgen Micksch: »Islamforen in Deutschland. Dialoge mit Muslimen«. Frankfurt/M., April 2005
- Hessisches Islamforum: »Muslimische Kinder in der Schule«. Frankfurt/M., Juni 2005 (broşür)
- Islamforum Nordrhein-Westfalen: »Muslimische Kinder in der Schule«. Köln, März 2006 (broşür)
- Deutsches Islamforum: »Arbeitsgrundlage für das Deutsche Islamforum«. Frankfurt/M., Juni 2006 (broşür)

Alman İslam Forumu 26 Haziran 2002 tarihinde Interkultureller Rat in Deutschland (Almanya Kültürler Arası KONSEY) ve Rat der Türkeistämmigen Staatsbürger in Deutschland (Almanya Türkiye Kökenli Vatandaşlar KONSEYİ) tarafından Frankfurt'a kurulmuştur. Bugün artık Karl-Konrad-und-Ria-Groeben-Vakfı'na ait kendi başına işlev gören ve ayrıca bu çalışmaların da finans edildiği bir kuruluştur.

Alman İslam forumunda önemli İslami gruplar, diğer dini cemaatler, toplumsal kuruluşlar, bilim ve aynı zamanda devlet kuruluşlarından gelen şahıslar çalışmaktadır.

İslam forumları eyaletler bazında, Bavyera, Berlin, Hessen, Niedersachsen, Nordrhein-Westfalen, Rheinland-Pfalz ve yeni eyaletlerde de bulunmaktadır.

Bilgi alış verişi yapabilmek ve temel soruları tartışmak için, Almanya İslam Forumları Koordine KONSEYİ'nin yılda bir kez buluşmaları gerçekleştirilmektedir.

Daha ayrıntılı bilgi için:

Groeben-Stiftung
c/o Interkultureller Rat in Deutschland
Goebelstr. 21, 64293 Darmstadt
Tel.: 06151 - 339971, Faks: 06151 - 3919740
Mail: info@interkultureller-rat.de
Internet: www.interkultureller-rat.de

Groeben Vakfı tarafından desteklenmektedir

Bu broşürün Türkçe kısmı Türk-Alman Sağlık Vakfı tarafından çevrilmiştir.

Bu broşür tekrar basılabilir.

Dağıtılacak olan bir örneğin tarafımıza gönderilmesi rica olunur.

Müslümanların inanç yolu olarak şeriat

Bilgilendirme broşürü

Alman kamuoyunda şeriata karşı birçok önyargı bulunmaktadır. Bazı kişiler, müslümanların Almanya'da çoğu kerre anayasaya karşı zıt olarak görülen şeriatı getirmek istediklerini iddia etmektedirler.

Almanya'da çoğu müslümanlar için şeriatın getirilmesi söz konusu değildir. Onlara bazı gayri müslimlerin, müslümanların buraya şeriatı getirmek istediklerini iddia etmeleri garip gelmektedir. Şeriat, hakkında çok zıt ifadeler bulunan kompleks bir konudur. İslam dünyasında bu konuda farklı pozisyonlar bulunmaktadır. Aynı zamanda Almanya'da bulunan İslami grupların hepsi için geçerli olan müşterek taraflar vardır.

Ancak şeriat gerçekte nedir? Bu bilgilendirme broşüründe şeriatın anlaşılması için önemli hususlar biraraya getirilmiştir.

Alman İslam Forum'u tarafından yayınlanmıştır.

Şeriat nedir?

Şeriat (Arapça: geniş yol, kaynağa giden yol) insanın Allah'a ilişkin doğru davranışını ve aynı zamanda başka insanlara ve mahlukata karşı genel manada davranışını tarif eder. Şeriat'a örneğin iman etmek (kelime-i şehadet), günlük namaz (salat), zekat, Ramazan ayında oruç tutmak, hacca gitmek ve aynı zamanda insanlar arası davranış kuralları dahil olmaktadır.

Bazı İslami ülkelerde devlet hukukunun yanısıra, Almanya'da ve birçok diğer İslami devletlerde geçerliliği olmayan İslam dinine ait uygulamalar da bulunmaktadır.

Şeriatın kaynakları

Esasında Arapça bir kelime olan »şeriat«, su kaynağına giden çöldeki yol anlamına gelmektedir. Şeriat, insanı inanç kaynağı olan Allah'a götüren bir yoldur. Kuran'ı Kerim'de bu kelime sadece bir kez bulunmaktadır (sure 45,18). Bundan başka Kuran'ı Kerim'de şöyle yazmaktadır: Sizden her biriniz için bir şir'a (şeriat, yasa, din) ve bir yol koyduk. Eğer Allah dileseydi elbette sizi tek bir ümmet yapardı. Fakat verdiği şeylerde sizi sınamak istemiştir. Öyle ise iyiliklerde yarışın! Hepinizin dönüşü Allah'adır. O zaman anlaşmazlığa düşmüş olduğunuz şeyleri size bildirecektir. (Sure 5,48)

İslam'da Kuran'ı Kerim şeriat'ın kaynağı olarak tanınmaktadır. İkinci sırada peygamberin yaşantısında uyguladığı »sünnet« gelmektedir. Peygamberin davranışları, sözleri ve başkalarının davranışlarına karşı gösterdiği sabır hadis olarak bilinmektedir. İslam alimleri, sayısız hadis arasından gerçek rivayetlere dayananları bulup çıkarmışlardır. Bunlardan bu güne kadar hala geçerliliği olan hadis kitapları meydana gelmiştir.

Kuran'ı Kerim ve hadislerin temeline dayanarak İslam alimleri bir hükümler mecmuu oluşturmuşlardır. Kuran'ı Kerimde açıkça cevabı bulunamayan yeni oluşan sorulara yönelik İslam alimleri için iki kaynak daha eklenmiştir:

Bir konuda İslam alimlerinin veya ümmetin konsensüsü olan »icma« ve kıyas, benzetme yoluyla hüküm çıkarma. Sonucunda yeni karşılıklı sorular bilinen olaylara dayandırılarak cevaplandırılır. Böylelikle İslami hükümler yeniliklere ve değişikliklere kendi içinde uyum sağlayabilmektedir. Buna bağlı olarak akla dayalı argümanlar da önemli bir rol oynamaktadır.

Zamanla Ehl-i Sünnet içerisinde amele yönelik dört mezhep oluşmuştur. Hanefiler, Şafiiler, Malikiler ve Hanbeliler. Hepsini kurucuların adlarıyla İslam dünyasının farklı bölgelerinde hüküm sürmüştür. Bugün Şiiilerde en büyük mezhep Caferiliklidir. Bu mezhepler kendi aralarında İslam hukukunun birçok ferî meselelerinde birbirlerinden farklı olmaktadır – bu manada uluslararası farklı gelişmiş şeriat-tan bahsedilebilir. Temel sorularda ise bu ekoller kendi aralarında ittifak ederler. Karşılıklı olarak mevcut ekoller birbirlerini İslam çerçevesinde kabul etmektedirler.

Sık sık şu İslami prensibe dikkat çekilmektedir: »Çeşitlilikte rahmet vardır«. Ferî sorularda farklı cevaplar mümkündür. Bundan Almanya'da da yapılacak olan tartışmalar için de anlam ifade eden bir dinamik ortaya çıkmaktadır.

Şeriat'a göre inanç içerikleri

Şeriat'ın inanç temellerine göre ilk olarak imanın 6 şartı vardır:

- Allah'ın birliğine inanmak
- Meleklerine inanmak
- Kitaplarına inanmak, Tevrat, Zebur, İncil ve Kuran'ı Kerim gibi
- Peygamberlerine inanmak, Adem, İbrahim, Musa, İsa ve Muhammed (aleyhimüsselam) gibi
- Ahiret gününe inanmak
- Kadere, iyi ve kötü her şeyin Allah'tan geldiğine inanmak

Müslümanların inanç yolunun gerçekleşmesi için vecibelerin yerine getirilmesi önemlidir.

Kuran'ı Kerim'den alınan bu direktifler İslamın beş şartı olarak tasvir edilmiştir.

1. Kelime-i şehadet: Doğru bir niyet ile Kelime-i şehadet getiren herkes kendine müslüman diyebilir: »Ben şehadet ederim ki Allah'dan başka ilah yoktur ve ben şehadet ederim ki Muhammed (a.s.) O'nun kulu ve Resulüdür.«
2. Günlük namaz (salat): İman dahilinde cemaatla birlikte camide kılınır. İnançlı kişi namazdan önce su ile abdest almaktadır. Öğle vaktinde kılınan Cuma namazı Yahudilerin Şabatta (Cumartesi) ve Hıristiyanların Pazar günleri kilisede yaptıkları ibadetler ile aynı önemi taşır.
3. Yoksul ve muhtaç olanlara sadaka (Zekat): Zekat devletin, topluluğun ya da tek bir şahsın sosyal amaçlı olarak kullandığı miktarı tam olarak belirtilmiş, düzenli olarak verilmesi gereken varlık vergisidir. Bunun içine yapılan bağışlar da dahildir.
4. Oruç tutmak (savm): İman sahipleri Ramazan ayı boyunca tan ağarmasından, güneş batışı arasındaki süre içinde oruç tutmalıdırlar. Oruç tutmak, sadece yemek, içmek, cinsel münasebet ya da sigara içmekten uzak durmak anlamına gelmez, aynı zamanda bütün menfi davranışlardan uzak durmak anlamına da gelir. Ramazan ayı, özellikle inananlar arasında sıkı bir birlik, bağlılık ve yoğun dini yaşam duygusu bırakır.
5. Hac: Mekkeye yapılan hac ziyareti, dini ve manevi bir ibadet, küresel ve dini birlik ve beraberliğin müşahadesi ve yoğun bir konsantrasyonla dinin merkezine yönelme imkanı olmakla önemli bir tecrübedir. Sağlık nedenlerinden, finansal yetersizlikten ya da güvenlik nedeni ile gidemeyenlerin özürleri geçerlidir.

Şeriata göre ahlaki davranışlar

Şeriatta insan ilişkileri ve davranışlarını, dini törenleri ve görevleri belirleyen kurallar vardır.

Farklı davranışlar için kategoriler oluşturulmuştur.

1. »Helal« – yapılması izini olan
2. »Farz« – Her imanlı kişi için şart olan davranış, örneğin namaz
3. »Mendub« – Tavsiye edilen davranışlar, örneğin nafile ibadetler
4. »Mekruh« – Kötü görülen ya da tavsiye edilmeyen davranışlar, örneğin sigara içmek
5. »Mübah« – Yapılması izimli olan fakat kesin olarak dini kaynaklarda hüküm bulunmayan davranışlar.
6. »Haram« – Yasaklanmış davranışlar, örneğin alkol ve uyuşturucu madde kullanımı

Müslüman toplumun hakim olduğu ülkelerde şeriata yönelik çok farklı modeller vardır. Suudi Arabistan yönetimi, Kuran'ı Kerimi monarşilerinin anayasası olarak açıklarken, Türkiye'de laik bir yönetim biçimi hakim olup, anayasanın İslami kurullarla bir ilişkisi yoktur. Buna göre de müslüman toplumun hakim olduğu ülkelerdeki ahlaki davranış kuralları da farklılık arz etmektedir.

Almanya'daki müslümanlar, müslüman toplumun hakim olduğu ülkelerden gelmektedirler. Ancak hepsi için imanın şartları ve ahlaki kuralları belirleyen İslamın şartları geçerlidir. Ferî sorularda Almanya'da da devam edegelen farklılıklar vardır. Müslümanların gittikçe artan işbirliği neticesinde davranış biçimleri oluşmakta ve bunlar müslümanların geneli tarafından benimsenmektedir. Burada İslamın ruhuna uygun ve onunla bağdaşan insan hakları ile ilgili yoğun bir tartışma vardır. Bu tartışmalara bağlı olarak, bazı ülkelerde geçerli olan dini özgürlükler, fiziksel dokunulmazlık ve kadın erkek eşitliği gibi insan haklarına ters düşen pratik uygulamalara karşı gelinmektedir. Bazı ülkelerde halen yaşanan töre cinayeti ya da »zoraki evlilikler« İslama bağdaşmaz ve kınanılmaktadır.